

Sygn. akt VI Ga 275/13

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Bober (spr.)

Sędziowie: SO Barbara Frankowska

SR del. Marek Rajchert

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Krztoń

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) sp. z o.o. w R.

z udziałem B. M.

o pozbawienie prawa do prowadzenia działalności gospodarczej

na skutek apelacji wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego
w R. Wydziału V Gospodarczego Sekcji ds. Upadłościowych
i Naprawczych z dnia 3 września 2013 r., sygn. akt V Gzd 10/13

postanawia:

I. oddalić apelację,

II. zasądzić od wnioskodawcy (...) Sp. z o.o. w R. na rzecz uczestniczki B. M. kwotę 60 zł tytułem kosztów postępowania
za II instancję.

Sygn. akt VI Ga 275/13

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 16 stycznia 2014 r.

Wnioskiem z dnia 13 czerwca 2013 r. (data prezentaty) (...) Sp. z o. o. w R. domagał się pozbawienia na okres 10 lat B. M., prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu.

W uzasadnieniu wniosku podał, że w dniu 21 marca 2011 r. zawarł ze spółką (...) Sp. z o.o., której Wiceprezesem jest uczestniczka, umowę najmu lokalu użytkowego w G. H.. W związku z zaległościami płatniczymi w/w spółki wnioskodawca wystąpił z pozwem o zapłatę należności w kwocie 194.937,18 zł. W dniu 12 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy wydał w sprawie pod sygn. akt VI GC 307/12 wobec w/w spółki wyrok zasądający określoną wyżej należność. Dalej wywodził, że uczestniczka na mocy art. 21 ust. 2 pr. upadł.

i napr. była zobowiązana nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości, czego nie uczyniła mimo istnienia ku temu podstaw.

Podstaw żądania niniejszego wniosku wnioskodawca upatrywał w treści przepisu art. 373 ust. 1 pkt. 1 pr. upadł. i napr. oraz fakcie, że powyższa spółka zaprzestała regulowania swoich wymagalnych zobowiązań od marca 2012 r., i we wrześniu 2012 r. wysokość zadłużenia (...) Sp. z o.o. wobec (...) Sp. z o.o. przekroczyła wartość kapitału zakładowego. Dodał, że uczestniczka nie składając wniosku o upadłość w wymaganym terminie, ze swej winy, doprowadziła do powstania szkody po stronie wnioskodawcy.

W odpowiedzi na powyższy wniosek uczestniczka B. M. wniosła o jego oddalenie w całości. Zarzuciła, że dotychczas nie zachodziły podstawy do ogłoszenia wobec (...) Sp. z o.o. ze względu na brak uzasadnienia faktycznego jak i prawnego. W ocenie Uczestniczki Wierzyciel nie wykazał innych wymagalnych zobowiązań Uczestniczki wobec wierzycieli. Nadto zanegowała należności wnioskodawcy objęte wnioskiem, co do zasady jak i wysokości. Zarzuciła, że stanowiące podstawę żądania wniosku wiarygodności są sporne i toczy się w tym zakresie postępowanie przed Sądem Okręgowym. Uczestniczka dodatkowo podała, że w dniu 7 czerwca 2013 r. dokonano podwyższenia kapitału zakładowego (...) Sp. z o. o. do kwoty 542.000,00 zł.

Postanowieniem z dnia 3 września 2013 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy Sekcja ds. Upadłościowych i Naprawczych oddalił wniosek oraz zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki koszty postępowania, sygn. akt Gzd 10/13.

W toku sprawy Sąd I instancji ustalił, że uczestniczka B. M. jest wiceprezesem zarządu (...) Sp. z o. o. z siedzibą w R.. Uczestniczka oraz wnioskodawca dnia 21 marca 2011 r. w R. zawarli umowę najmu lokalu użytkowego w G. H.w R. w celu prowadzenia w nim działalności gospodarczej. Począwszy od marca 2012 roku (...) Sp. z o.o. zaprzestała regulowania swoich zobowiązań wynikających z umowy, pomimo skutecznego doręczenia dokumentów księgowych i upływu terminów ich płatności. Wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy zasądził od w/w spółki na rzecz wierzyciela (...) Sp. z o. o. w R. kwotę 194.937,18 zł z ustawowymi odsetkami. Sprawa do chwili obecnej nie została prawomocnie rozstrzygnięta.

Sąd Rejonowy przedstawiając motywy swego rozstrzygnięcia przywołał w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia treść przepisów art. 373 pr. up. i n. oraz art. 21. ust 1 pr. up. i n. Wskazał, że dokonał analizy przedmiotowej sprawy pod kątem art. 10 pr. up. i n. Dodał, że u podstaw orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej leży ustalenie zarówno istnienia stanu niewypłacalności względem Uczestnika (art. 11 pr. up. i n.) jak również przez przyzmat art. 1 pr. up. i n.

Sąd I instancji stwierdził, że art. 1 ust. 1 pkt. 1 pr. up. i n. reguluje zasady wspólnego dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników.

Z komentowanego przepisu wynika jednoznacznie zasada, że postępowanie upadłościowe musi być wspólnym postępowaniem wierzycieli, podjętym w celu dochodzenia roszczeń od niewypłacalnego przedsiębiorcy lub innego podmiotu, do którego stosuje się Prawo upadłościowe i naprawcze. Przyjęcie tej zasady oznacza, że wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika, który ma tylko jednego wierzyciela, podlega oddaleniu. Nie ma, bowiem wówczas podstaw do prowadzenia postępowania upadłościowego. Zatem wszczęcie gospodarczego postępowania upadłościowego może nastąpić tylko wówczas, gdy istnieje, co najmniej dwóch wierzycieli podmiotu, którego dotyczy wniosek.

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego uznał, że Wnioskodawca nie wykazał stosownie do art. 6 k.c., że (...) Sp. z o.o., której członkiem zarządu jest uczestniczka, posiada więcej niż jednego wierzyciela. Tym samym nie wykazał przesłanki do prowadzenia postępowania upadłościowego w stosunku do dłużnika, a co za tym idzie podstaw do orzeczenia sankcji przewidzianych art. 373 pr. up. i n. wobec uczestniczki. Dodał, że warunkiem zastosowania powyższego przepisu jest wykazanie przez wnioskodawcę i ustalenie przez Sąd, iż nie złożenie przez dłużnika wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie dwóch

tygodni od dnia powstania podstawy do ogłoszenia upadłości nastąpiło z jego winy. Ponadto w toku postępowania w przedmiocie orzeczenia sankcji karnej z art. 373

pr. up. i n., zdaniem Sądu Rejonowego, Wierzyciel musi się legitymować wierzytelnością bezsporną, uprawdopodobnioną lub stwierdzoną tytułem egzekucyjnym - identycznie jak na etapie postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości.

Apelację od powyższego postanowienia złożył wnioskodawca zaskarżając go w całości. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i orzeczenie wobec obowiązanej zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego; ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji

z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1. naruszenie art. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze poprzez dokonanie jego błędnej wykładni prowadzącej do uznania, że postępowanie upadłościowe może zostać wszczęte jedynie na wspólny wniosek co najmniej dwóch wierzycieli;

2. naruszenie art. 1 pr. upadł. i napr. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy do orzeczenia przez sąd zakazu przewidzianego w art. 373 ust. 1 UPUN nie jest w ogóle konieczne wszczęcie postępowania upadłościowego;

3. naruszenie art. 20 ust. 1 pr. upadł. i napr. poprzez dokonanie jego błędnej wykładni polegającej na przyjęciu, że wierzyciel musi się legitymować wierzytelnością bezsporną lub stwierdzoną tytułem egzekucyjnym;

4. naruszenie art. 373 ust. 1 pr. upadł. i napr. poprzez dokonanie jego błędnej wykładni prowadzącej do uznania, że postępowanie w przedmiocie orzeczenia względem Obowiązanej zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu może zostać wszczęte i prowadzone tylko w sytuacji występowania co najmniej dwóch wierzycieli Obowiązanej.

W uzasadnieniu apelacji skarżący wywodził, że Sąd I instancji błędnie uznał, jakoby dla orzeczenia zakazu, o którym mowa w art. 373 ust. 1 pr. upadł. i napr. konieczny jest udział więcej niż jednego wierzyciela, co ma rzekomo wynikać z treści art. 1 ust. 1 pkt 1 PUN. Takie stanowisko, zdaniem skarżącego, nie znajduje pokrycia w treści przepisów ustawy, na gruncie której toczy się przedmiotowe postępowanie. Dodał, że dla orzeczenia wobec dłużnika w/w zakazu w ogóle nie jest konieczne wszczęcie postępowania upadłościowego. Orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie art. 374 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. 2003 r. Nr 60 poz. 535 ze zm.) jest niezależne od tego, czy został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości.

Wnioskodawca wyraził również pogląd, że dla uznania przez Sąd uprawdopodobnienia istnienia wierzytelności wobec reprezentowanej przez uczestniczkę spółki wystarczający jest wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie, Wydział VI Gospodarczy pod sygn. VI GC 307/12 zasadzający na rzecz uprawnionego znaczną część wierzytelności jakie posiada wobec reprezentowanej przez nią spółki Dodał, że apelacja od powyższego wyroku została odrzucona postanowieniem Sądu Okręgowego w Rzeszowie, Wydział VI Gospodarczy z dnia 3 września 2013 r., sygn. VI GC 307/12.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 373 ust. 1 pkt. 1 pr. upadł. i napr. Sąd może orzec pozbawienie na okres od trzech do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka

rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu osoby, która ze swej winy, będąc do tego zobowiązana z mocy ustawy, nie złożyła w terminie dwóch tygodni od dnia powstania podstawy do ogłoszenia upadłości wniosku o ogłoszenie upadłości.

Na wstępie należy wskazać, że z art. 373 ust. 1 pr. upadł. i napr. wynika obowiązek wykazania przez wnioskodawcę niezłożenia przez uczestnika wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie dwóch tygodni od dnia powstania podstawy do ogłoszenia upadłości, a zatem konieczne jest ustalenie w pierwszym rzędzie zaistnienia stanu niewypłacalności, w rozumieniu art. 11 ust. 1 pr. upadł. i napr., tj. stanu trwałego niewykonywania większości wymagalnych zobowiązań oraz chwili zaistnienia tego stanu. Kolejną z przesłanek zastosowania tego przepisu jest ustalenie, iż nie złożenie przez zobowiązanego wniosku o ogłoszenie upadłości w ustawowym terminie nastąpiło z jego winy. Wina i jej stopień są nie tylko przesłankami decydującymi o zakresie i czasokresie pozbawienia praw, o czym stanowi ust. 2 art. 373 pr. upadł. i napr., lecz przede wszystkim mają wpływ na decyzję Sądu o uwzględnieniu bądź oddaleniu wniosku, bowiem orzeczenie zakazu przewidzianego w art. 373 ust. 1 p.u.n. ma charakter fakultatywny. Orzeczenie, o którym mowa w omawianym przepisie jest wprawdzie sankcją cywilną o charakterze prewencyjnym, jednak w istocie jest zbliżone do sankcji karnej przewidzianej w art. 41 k.k., gdyż, w odróżnieniu od rozwiązań typowych dla prawa cywilnego, stanowi dolegliwość o charakterze głównie osobistym. Konieczne jest zatem udowodnienie przez wnioskodawcę winy dłużnika, na poziomie przynajmniej niedbalstwa, w spóźnionym złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2011 r., III CSK 44/11, LEX nr 1130172).

Przepis art. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. 2012, 1112) określa natomiast zakres przedmiotowy oraz podmiotowy stosowania ustawy. W swym zakresie przedmiotowym ustawa reguluje min. zasady **wspólnego** dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników będących przedsiębiorcami, a także od osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz od innych osób, do których prawo upadłościowe i naprawcze ma zastosowanie. Intencją tego przepisu jest likwidacja masy upadłości oraz równomierne zaspokojenie wszystkich wierzycieli.

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego wszczęcie postępowania upadłościowego może nastąpić tylko wówczas gdy istnieje co najmniej dwóch wierzycieli podmiotu, którego wniosek dotyczył. Stąd w praktyce wnioski o upadłość przedsiębiorcy posiadającego jednego wierzyciela podlegają oddaleniu (tak wyrok SN z dnia 22.06.2010r., IV CNP 95/09, Lex nr 603893). Istotnie z literalnego brzmienia art. 1 w/w ustawy wynika wprost, że reguluje ona zasady wspólnego dochodzenia roszczeń wierzycieli. Nie ma zatem wątpliwości, że postępowanie upadłościowe nie może się toczyć z udziałem tylko jednego wierzyciela (por. orz. SN z dnia 27.05.1993r., III CZP 61/93, OSNCP 1994/1/7; komentarz F. Zedler, Lex 2009; komentarz K. Michalak, Lex 2009; wyrok WSA w Warszawie z dnia 9.10.2009r., III SA/Wa 496/09, Lex nr 574028). Nie chodzi tutaj zatem o liczbę wierzycieli zgłaszających wniosek o ogłoszenie upadłości, a o liczbę wierzycieli dłużnika.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy podzielić stanowisko Sądu I instancji, że wnioskodawca, do czego był zobowiązany w świetle art. 6 k.c., nie wykazał aby wobec spółki (...) Sp. z o.o. zachodziły przesłanki do ogłoszenia upadłości. Tym samym nie wykazał faktu niezłożenia przez uczestniczkę wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie dwóch tygodni od dnia powstania podstawy do ogłoszenia upadłości. Wnioskodawca w toku postępowania nie wykazał żadnym dowodem, a nawet nie twierdził, aby (...) Sp. z o.o. posiadała wymagalne zobowiązania wobec innych wierzycieli. Istnienia innych wierzycieli nie przyznał również uczestniczka w odpowiedzi na wniosek, a wręcz przeciwnie stwierdziła, że spółka stara się spłacać swoje zobowiązania.

W konsekwencji należało podzielić stanowisko Sądu Rejonowego, że już tylko z powyższej przyczyny wniosek podlegał oddaleniu.

Za powyższym stanowiskiem przemawia nadto fakt, zanany Sądowi z urzędu, że wniosek (...) Sp. z o. o. ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika (...) Sp. z o. o. w R. został prawomocnie oddalony właśnie z tej przyczyny, że nie wykazano aby spółka, poza wnioskodawcą, posiadała innych wierzycieli, sygn. akt V GU 38/13 (VI Gz 263/13). Także analogiczny wniosek jak w niniejszej sprawie

dot. drugiego z członków (...) Sp. z o.o. został prawomocnie oddalony z tych samych powodów.

Na marginesie powyższego należy odnieść się również do poglądu Sądu I instancji co do obowiązku legitymowania się przez wnioskodawcę wierzytelnością bezsporną, uprawdopodobnioną lub stwierdzoną tytułem egzekucyjnym - identycznie jak na etapie postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości. Sąd Okręgowy stanowisko to co do zasady podziela. Przywołane w tym zakresie przez Sąd I instancji orzeczenie Sądu Najwyższego zasługuje w pełni na aprobatę. Jak stwierdził Sąd Najwyższy nie w każdym wypadku zachodzi bowiem zaprzestanie płacenia długów w rozumieniu art. 1 § 1 pr. upadł. i napr., gdy przedsiębiorca nie spłaca długów. W szczególności nie ma miejsca zaprzestanie płacenia długów, uzasadniające uznanie przedsiębiorcy za upadłego, gdy przedsiębiorca nie płaci długów, ponieważ uznaje je za nienależne (należności sporne). Jednocześnie należy zaznaczyć, że gdy liczne długi skarżącego są stwierdzone tytułami wykonawczymi i egzekucja prowadzona z majątku skarżącego nie prowadzi do ich zaspokojenia, jego stanowisko, kwestionujące istnienie długów, jest bez znaczenia dla oceny, czy w tej sytuacji zachodzi zaprzestanie płacenia długów, uzasadniające uznanie dłużnika za upadłego. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2004 r., III CK 360/02, LEX nr 283324).

Reasumując apelację wnioskodawcy jako niezasadną Sąd Okręgowy oddalił po myśli art. 385 k.p.c w zw. z art. 229 pr. upadł. i napr., o czym orzekł w pkt. I postanowienia.

W przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego Sąd orzekł jak w pkt II postanowienia - na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 229 pr. upadł. napr.